

[Aksel Larsen.]

mærksom paa et andet Forhold, hvor ogsaa dette Administrationsprincip „Vi alene vide“ gør sig gældende til stor Skade for Befolkningen. Det er med Hensyn til Socialforsorgen. Det er faktisk saadan, at dér har Administrationen en uindskrænket Ret over den enkelte. Hvad der staar i Registranten, det kender de trængende ikke. Det kan de ikke faa at vide, de kan ikke faa at vide, paa Grundlag af hvilke Udtalelser, Indberetninger og Rapporter o. s. v. der er truffet Afgørelse i deres Sag.

Jeg vil ikke skruer mig højt op her, men jeg vil gøre opmærksom paa, at det er Coutume f. Eks. i København, naar der er en, der søger om Hjælp, at man sender en Undersøger ud for at konstatere vedkommendes Trang. Man undersøger ikke alene vedkommendes egne Forhold, man spørger Naboerne, eventuelt Portnerkonen, hvis en saadan findes, Købmanden henne paa Hjørnet, Cigarmanden o. s. v., om de mener, den paagældende trænger til Hjælp, er værdig til Hjælp, og om vedkommendes moralske Vandel og alt det dér. Paa Grundlag af saadanne ganske ukontrollerede Udtalelser, hvor personligt Fjendskab og Trappesladder kan spille ind i allerhøjeste Grad, træffer Socialudvalget sin Afgørelse, der ganske vist kan indklages for Socialministeriet, hvor der imidlertid ikke er meget store Chancer for at faa Sagen undersøgt eller Afgørelsen omstødt.

Det er gaaet saa vidt med dansk Administration, at man ved Socialreformen har tillagt Administrationen straffende Myndighed. Den kan indsætte Folk til Tvangsarbejde i Aarevis uden at begrunde, hvorfor det sker, og uden at den, det gaar ud over, har nogen Mulighed for at appellere Sagen andetsteds end til en anden administrativ Instans, og uden at selve Romerrettens mest elementære Princip, at man skal høre ogsaa den anden Part, sker Fyldest. Man har ikke engang Lejlighed til at forsvare sig over for den administrative Afgørelse i Henhold til Socialreformen, endsige indbringe den for nogen uvildig afgørende Myndighed.

Nu skal dette ogsaa knæsesættes i fuldt Maal med Hensyn til Spørgsmaalet om Indfødsret. Det er et saa alvorligt Tilbagekridt, at jeg synes, at man skulde betænke sig, for der er Tid endnu. Der har maaske ikke været Lejlighed til det endnu, fordi denne Ændring i selve Loven hidtil ikke er blevet klart fremstillet. Det er gaaet saa stiltfærdigt deroppe i Landstinget. Nu kommer det ærede Medlem Hr. Hasle, som er Jurist og derfor har særlige Forudsætninger

for at vurdere, hvor alvorlig en Ændring det er, og erkender, at han er i allerhøjeste Grad betænkelig, og han søger til Slut sin Trøst i: Herre Gud, det drejer sig om Folk, der endnu ikke er danske Statsborgere. Naar selv Juristen, det ærede Medlem Hr. Hasle, er saa betænkelig, saa synes jeg, andre ogsaa burde være betænkelige. Jeg er fuldkommen klar over, at Flertallet af Landsstingets og Folketingets Medlemmer daarlignok har været opmærksom paa denne § 3 og slet ikke er klar over, hvad den betyder, hvilket Fremstød det er fra Administrationens Side for at tiltage sig større Magt og Myndighed, end den bør have.

Denne Ret for Ansøgerne, som man altsaa nu vil fratage dem, til, naar de har faaet Afslag, at faa at vide, hvorfor de har faaet det, er indført i 1866. Hvis jeg ikke tager meget fejl, var 1866 det Aar, hvor der gik en reaktionær Strømning over dette Land, hvor Grundloven blev revideret i reaktionær Retning, hvor vi fik det Landssting, støttet paa hvilket Estrup kunde gennemføre sin Provisorietid. Selv i 1866 var man altsaa med Hensyn til Borgernes Stilling over for Statsapparatet og Administrationen mere liberal, mere frisindet, mere demokratisk, end man er i 1937. Jeg synes ikke, Folketinget skal lade dette sidde paa sig. Jeg synes, man paa dette Punkt for en Gangs Skyld skulde følge os Kommunistere og stemme § 3 ned.

Indenrigsministeren (Bertel Dahlgaard):

Det ærede Medlem Hr. Hasle har her under Behandlingen af dette Lovforslag rejst Spørgsmaalet om, i hvilket Omfang Begrundelse af Afslag fra Administrationen skal gives de paagældende Ansøgere. Jeg forstaar det saadan, at det drejer sig ikke blot om Indfødsretsspørgsmaalet, men om det principielle Spørgsmaal i det hele taget.

Jeg er enig med det ærede Medlem i, at Begrundelse af Afslag bør gives i saa stort Omfang som muligt; men jeg tænker heller ikke, det ærede Medlem er uenig med mig, naar jeg siger, at Spørgsmaalet er ikke saa enkelt, som det maaske for mange kan synes. Jeg kunde nævne Eksempler, ogsaa inden for det Omraade, vi her behandler, paa, at det i høj Grad kan være af Hensyn til den paagældende Ansøger, at der ikke skriftlig gives den paagældende Begrundelse for Afslaget, idet en saadan Begrundelse kan falde i andres Hænder, hvilket kan forvolde den paagældende stor Gene og mange Ubehageligheder. Jeg kan vanskeligt her nævne enkelte Eksempler derpaa, men saadanne er forekommet. Men naar det ærede Med-